

125 - Biserica în secolul XIX și prima parte a secolului XX

Câteva aspecte ale creștinătății

De la Trezire până în a doua jumătate a secolului al XX-lea

Înainte de a încheia studiul acesta, rămâne să privim sumar istoria Bisericii de nume în general în secolul XIX și până în zilele noastre. Caracterele Laodiceii sunt tot mai vizibile în „casa cea mare” în care ne aflăm: a fi mulțumit cu tine însuși, a fi căldicel față de Hristos, a avea pretenții spirituale. Scrisoarea pe care Domnul o trimite adunării acesteia (Apocalipsa 3.14-20) arată în ea faza de la urmă a Bisericii aici pe pământ; odată ce sfinții cerești vor fi răpiți, El nu va întârzia s-o „verse din gura Sa” și mărturia Bisericii responsabile se va termina, pentru a face loc arătării glorioase a lui Hristos și a stabilirii împărăției Sale. Cu toate acestea, în tabloul trist al mersului de acum spre lepădarea pe față de credință, se poate vedea finii acesta de argint al harului, pe care am vrut mereu să-l urmărim.

Biserica romană Pierderea autorității ei pământești

Biserica romană, cu toate loviturile primite, își menține pretenția de a domina creștinătatea, ca fiind singura Biserică.

Este de remarcat că toată puterea politică i-a fost luată chiar atunci când ea recunoștea, cu îndrăzneală, infailibilitatea căpeteniei ei. În 1854 papa Pius al IX-lea proclamase dogma con-ceperii fără pată a Fecioarei. În decembrie 1869 el a rânduit un consiliu la Vatican și a obținut, la 8 iulie 1870, proclamarea dogmei infailibilității papale. Dogma aceasta nu înseamnă că papa personal ar fi infailibil, ci că este așa atunci când, „vorbind de la amvon... adică exersând funcția de păstor și de învățător al tuturor creștinilor... el stabilește o doctrină referitoare la credință sau la moravuri.” De mult timp se admitea că un decret al papei ratificat de episcopatul universal avea caracterul acesta de infailibilitate; dar proclamarea aceasta, făcută împotriva protestelor unei minorități de prelați mai ales francezi și ger-mani, care vedeau în ea nu fără rațiune uneltirile în care iezuiții aveau cea mai mare parte, marca un pas nou în înălțarea omului, împotriva gloriei datorate lui Hristos. Dacă „toți oamenii sunt mincinoși” (Psalmul 116.11), cum ar putea să fie infailibil reprezentantul unei grupe de creaturi păcătoase? Numai El este infailibil, Cel care a spus: „Eu sunt Calea și Adevărul și Viața.” Duhul Său este adevărul și El ne călăuzește în adevăr, prin Cuvânt: „Cuvântul Tău este adevărul.”

Consiliul a fost întrerupt pe neașteptate de războiul franco- german și, câteva luni mai târziu, papa, nemaiaivând sprijinul armatei franceze forțată să părăsească Roma, a fost depozat de puterea lui pământească, atunci când Victor-Emanuel al II-lea, regele Italiei, a cucerit orașul (20 septembrie). Ca semn de protest, Pius al IX-lea s-a intitulat „prizonierul Vaticanului.” Papalitatea a recăpătat doar o parte neînsemnată din teritoriul roman, Cetatea Vaticanului, când s-a înțeles cu guvernul italian, în 1928. Dar se știe că umilirile și judecățile parțiale pe care Dumnezeu a făcut să le sufere papalitatea în cursul istoriei sale tulburi n-au făcut deloc să dispară pretențiile ei de a domina. Ca Izabela din Tiatira (Apocalipsa 2.20-21), „nu vrea să se pocăiască de desfrânarea ei”, și, ca femeia stricată din Apocalip-sa 17, tăgăduind chemarea cerească pentru „a se desfrâna cu împărății pământului”, ea este gata să se urce pe „fiara stacojie”, adică puterea civilă a imperiului roman viitor. Atunci ea va spune, biruitoare: „Stau ca împărăteasă, nu sunt văduvă și nu voi vedea întristarea” (Apocalipsa 18.7). Dar Dumnezeu o va azvârli din înălțimea ei: „De aceea, într-o singură zi vor veni nenorocirile ei: moarte, întristare și foamete. Și va fi arsă în foc.”

Pentru puțin timp, Biserica catolică nu mai are influență politică oficială și ea a pierdut mult din influența sa indirectă în țările catolice peste care a stăpânit mult timp. Cele mai multe dintre ele s-au despărțit de ea. În Franța, episcopul a renunțat să lupte pentru a păstra catolicismului privilegiile pământești și și-a restrâns eforturile pentru a păstra un învățământ confesional și libertatea deplină a cultului. Stabilirea unui învățământ de stat laic și gratuit, în 1882, apoi o revoltă violentă anticlericală care a dus în 1905 la despărțirea Bisericii de stat, au marcat etapele mari ale dispariției acestei instituții oficiale care fusese, atotstăpânitoare. Italia, Belgia, într-o anumită măsură, au urmat Franței în direcția aceasta. În Germania, certurile Bisericii catolice cu Bismarck (1871-1875) au avut un mare răsunet.

Întărirea puterii ei spirituale

Dar biserica a știut să facă față acestei rupturi a legăturilor civile, întărind ierarhia sub autoritatea papei (episcopii erau numiți de acum înainte numai de către papă, nu de guverne) și puterea spirituală asupra lumii catolice. Atitudinea anticlericală a guvernului francez la începutul secolului a făcut ca cei credincioși să se strângă în jurul reprezentanților bisericii acesteia, care, nemaiaivând resurse materiale din partea statului, părea că arată a fi persecutată. Clasele înstărite, conservatoare, au căutat-o pentru a potoli cerințele maselor în care înainta decreștinizarea. Ea însăși a căutat să le recâștige, intervenind în chestiuni sociale, în mod deschis sub Leon al XIII-lea (enciclica novarum. 1891), prin sindicate „creștine”. Dar în general ea lucra să mențină un acord aproape stabil între ea și puterea publică responsabilă a ordinei stabilite, oricare ar fi oscilările politice.

Nimic semnificativ decât acordurile încheiate începând din 1918 cu cea mai mare parte din statele europene, între altele cu Italia (acordul de la Latran) în 1929 și cu Germania în 1933.

Papalitatea a fost servită, în acțiunile ei asupra societății, de congregațiile și ordinele religioase, îndeosebi de cele care s-au restabilit direct din Sfântul Scaun, întâi de toate de iezuiți, dar și de dominicani și franciscani. Multe din congregațiile acestea fuseseră persecutate și expulzate în diferite țări. Deși fuseseră disprețuiți în Anglia, iezuiții n-au părăsit niciodată țara aceasta și la începutul secolului aici ei erau, după un martor bine informat, mai numeroși ca în Italia și aceasta în toate clasele societății, în parlament, în clerul anglican, în corpul diplomatic, în presă, printre laicii protestanți și în cele mai înalte sfere politice și sociale. În Franța, congregațiile practic alungate de legea din 1901 cu privire la asocieri, au reapărut după războiul din 1914-1918. Iezuiții n-au încetat să-și desfășoare acțiunea în toate mediile, dar mai ales printre clasele conducătoare, iar dominicanii mai ales prin lumea intelectuală. Predicând, învățând și mai ales infiltrându-se în viața particulară, mergând la nevoie până la marginea extremă a doctrinelor romane, dar fără a înceta să propovăduiască stricta ascultare de papalitate, aceste două ordine, deși încă rivale, sunt instrumentele cele mai bune ale acesteia.

Câștigarea de adepți

Biserica romană a pierdut din teren în țările care altădată erau în întregime catolice, mai ales din cauza decreștinizării. (De asemenea trebuie observat că unele căsătorii mixte, din ce în ce mai numeroase și pe care ea știa să le încurajeze, i-au fost de folos, pentru că ea cere soților pe care îi cunună, să le boteze și copiii.)

În schimb ea a realizat în alte părți progrese însemnate. Efortul misionar catolic în țările necreștine se micșorase foarte mult la începutul secolului al XIX-lea. El a fost reluat, stimulat de efortul misionar al Trezirii protestante și a fost dus peste tot, cu curentul de expansiune colonială european. O reînnoire puternică a misiunilor catolice a avut deci loc din mijlocul secolului și apoi mai mult în secolul XX, sub direcția foarte activă a congregației de propagandă din Vatican. Roma are acum sub dependența sa directă, în Africa și în Orientul îndepărtat, biserici indigene cu cler format dintre localnici.

Dar ea a progresat mult și în țările protestante, în Țările de Jos, în Elveția, în Germania, și mai ales în Anglia și în Statele Unite.

În Statele Unite, proporția catolicilor a trecut de la 9 din 100 de locuitori în 1840, la aproape 18 procente în 1940: acesta este rezultatul imigrării populațiilor catolice, Francezi, Irlandezi, mai ales Italieni, dar și al unei propagande pricepute. Influența catolicilor a crescut și mai mult decât numărul lor: până la începutul secolului acestuia ei erau socotiți ca oameni inferiori, dar apoi ei au ajuns să ocupe funcții înalte civile și militare.

În Anglia, evoluția sentimentului general cu privire la Roma nu este mai puțin însemnată. Numărul adeștilor ei — deși printre Irlandezi și congregațiile împrăștiate sau exilate după 1905, alții s-au mai adăugat — rămâne mic (ceva mai mult de 5 procente). Dar neîncrederea și teama tradițională au făcut loc unei neutralități îngăduite, apoi unui fel de admirație pentru marea putere mondială și lumească.

Roma s-a preocupat repede să dea adepților ei împrăștiați printre anglicani, bazele unei organizații. În 1850 un edict pontifical împărțea Anglia în regiuni episcopale și restabiea ierarhia catolică în țara aceasta, sub arhiepiscopul de Westminster. Măsura aceasta a provocat o împotrivire deschisă, o lege a declarat nul edictul papei, dar ea a fost dată uitării și a fost abrogată în 1871. Scoția de asemenea a fost împărțită în diocese romane în 1878.

Ea n-a încetat de altă parte să lucreze, prin reprezentanții săi oficiali și prin mijloacele dibace ale iezuiților, să facă o unire între Biserica anglicană și ea, oricât de împotrivor ar fi fost unei astfel de unități, naționalismul religios britanic. În toate aceste activități, ea a fost mult ajutată de mișcarea ritualistă.

Protestantismul si ritualismul

Este vorba de un curent general care s-a accentuat printre bisericile protestante, atât ca reacție împotriva Trezirii evan-ghelice cât și ca împotrivire față de extinderea liberalismului. El cuprinde ceea ce se numește uneori sacramentalismul. Întâietea-tea este dată formei și structurii Bisericii, liturghiei, practicilor exterioare ale închinării, tainelor, cinei și botezului, acesta din urmă cu un loc cu totul prețios, ca fiind aducător de credință, pe scurt „învățăturile începătoare ale lumii” (Coloseni 2.8), mai mult decât lui Hristos și închinării în duh și în adevăr. Se revine la clericalism, care abate sufletele de la mântuirea personală și domină conștiința oamenilor. J. N. Darby a susținut cu tărie unele controverse, în numele învățăturii Scripturii. S-a văzut astfel lutheranismul, în Prusia, în Bavaria, în Saxa, în Hanovra, deși strângând legăturile cu statul (până în 1914), dând reguli tot mai stricate și o ierarhie tot mai oficială; căpeteniile bisericii evanghelice germane au luat chiar titlul de episcopi.

Tendințele acestea s-au arătat în mod inegal în Franța, însă mai puține sisteme religioase, regrupate progresiv în sânul Federației protestante a Franței, în 1905 apoi în 1938 (biserica reformată, alianța națională a bisericilor lutherane, federația bisericilor baptiste, toate trei formând Federația protestantă) au scăpat de ierarhizarea prea organizată, de liturghia impusă și de practicile care se apropie de cele catolice.

Dar în Anglia, mișcarea ritualistă s-a afirmat de timpuriu în sânul bisericii stabilite, provocând în ea o evoluție, unii au zis o revoluție, pe care Roma a exploatat-o, după ce contribuise la apariția ei prin acțiunile iezuiților.

Din 1834 până în 1841 au fost publicate la Oxford 90 tractate „pentru timpul de acum”, de unde numele de tractarianism dat mișcării căreia i-a dat naștere și care se numește de asemenea puseism, inspiratorul fiind E. Bouverie, numit Pusey (1800- 1882). Tractatele acestea susțineau succesiunea apostolică, autoritatea episcopilor, liturghia, mărturisirea, sărbătorile, posturile etc. Ultimul care a apărut era cu tendință net catolică. Autorul era o personalitate dintre cele mai renumite, John Henry Newman. Biserica anglicană s-a mișcat și îndeosebi partea ei evanghelică a condamnat tractatul; iar Newman, deși pentru o clipă s-a dezis, a sfârșit prin a fi înlăturat de la Oxford. Pusey a rămas în anglicanism, însă pentru a forma în el un grup foarte activ. Newman s-a convertit la catolicism (1845), la fel ca și unii dintre clerici, printre care era și Manning (1851). Newman avea să devină cardinal în 1879 și a rămas, ca filozof și teolog, unul dintre marile nume ale catolicismului secolului al XIX-lea. Manning, ajuns și el cardinal, a fost unul dintre cei mai zeloși apărători ai dogmei infailibilității și campionul con-vertirii Angliei la catolicism. Nimeni altul n-a lucrat mai mult ca să facă să dispară antipatia tradițională pentru Roma și să organizeze o propagandă care n-a încetat să urmărească o participare activă la mișcările de bună înțelegere și de reformă socială.

Pe nesimțite, doctrina catolică s-a întins printre Engleji. S-a putut vorbi chiar de anglo-catolicism. Mulți au dorit o apropiere completă, dacă nu o unire cu Roma. Încercările schițate în ultimul secol s-au soldat cu eșecuri. Ele au fost reluate de inițiativa lordului Halifax (1925), fără a reuși: piatra de poticnire era totdeauna autoritatea papei.

Desigur, toate aceste fapte ar fi trebuit să convingă pe adevărații credincioși din biserica anglicană că locul lor nu mai este într-un astfel de sistem, care are în el însuși germenii dizolvării. Dar cel mai surprinzător este faptul că mișcarea ritualistă și coaliția ei cu Roma s-a întins și la bisericile neconformiste. Prin 1830 un pastor independent bine cunoscut, care practica ceremonialul roman și mărturisirea la ureche în sânul unei biserici congregaționaliste, se lăuda că avea aproape patru sute de pastori dizidenți pe lista de asociați.

În realitate, oricât de diferite ar părea toate aceste sisteme religioase, ele sunt una în caracterul lor esențial, care este înălțarea omului. În ele se află, desigur, mulți credincioși autentici și suflete pioase, dar principiile de care ascultă conducătorii lor fac din aceștia niște vrăjmași ai Evangheliei curate și ai mântuirii numai prin harul lui Dumnezeu. Ai a face cu un sistem tot atât de legalistic ca cel de la Sinai. Termenii creștinismului s-au păstrat, dar depărtați de sensul lor. Lucrarea lui Hristos este necunoscută ca temelie a unei ispășiri adevărate, care satisface pe deplin cerințele sfințeniei lui Dumnezeu și care așază pe cel credincios ca îndreptățit și primit înaintea lui Dumnezeu. Ideea de jertfă se asociază euharistiei mai degrabă decât crucii de pe Golgota, lucrarea de mântuire având, potrivit învățăturii aces-teia, nevoie să fie repetată și neavând, prin urmare, mai multă valoare decât jertfele aduse sub legea lui Moise (Evrei 10). Crucea apare mai mult ca mijlocul prin care Hristos a suferit, decât ca locul unde s-a împlinit, în suferințele acestea, lucrarea deplină a răscumpărării. Mântuirea prin fapte, rugăciuni, posturi, observarea de ritualuri, acestea sunt regula. Harul divin este lepădat. Biserica îl înlocuiește pe Hristos; tradiția ia locul Bibliei, regenerarea prin botez și tainele sunt în locul credinței personale în Mântuitorul. Ritualismul nu este decât vechea erezie iudaizantă, care amenința să ruineze adunările din Ga-latia și din alte părți și care, după plecarea apostolilor, a cufundat creștinătatea în întuneric. El pregătește domnia Izabelei în sistemul care nu s-a despărțit de biserica romană. Când strângerea laolaltă a creștinătății va avea loc sub drapelul Romei, așa cum se va întâmpla în mod sigur, starea finală a prostituatei numită Babilonul cel mare, mama „tuturor urâciuni-lor” se va arăta la lumina zilei. Atunci judecata lui Dumnezeu o va ajunge prin chiar mijloacele politice asupra cărora ea și-a pus pentru un timp mâna (Apocalipsa 17.12,18).

Modernismul

Paralel cu ritualismul, o altă mișcare a lucrat ca o cangrenă în mărturia creștină. Este vorba de modernism. Cuvântul acesta, apărut prin anul 1850, a ajuns să fie folosit curent după 1900, când s-a aplicat unor mișcări religioase bine definite. Dar ceea ce cuprinde el exista mai dinainte și nu este altceva decât raționalismul, care a fost definit ca „rațiunea care se introduce în sfera lui Dumnezeu și a revelației Sale pentru a nega și pe unul și pe cealaltă, deși nu în mod deschis” (W. Kelly). Nu numai că rațiunea umană vrea să interpreteze Scripturile potrivit propriei ei lumini, dar ea nu acceptă autoritatea lor și nu vrea să primească decât ceea ce i se pare admisibil. Este caracteristica a ceea ce se numește de obicei „înalta critică”. Pretenția aceasta este tot atât de veche, ca grădina Edenului. Satan are capcane pentru toate dispozițiile omului decăzut. Tendinței superstițioase, el îi prezintă românismul și ritualismul; spiritului raționalist, modernismul. Amândouă anulează Cuvântul lui Dumnezeu, cel din urmă prin obiecții ale necredinței, cel dintâi prin tradiție.

Reprezentanții de acum ai modernismului spun că se sprijinesc pe descoperirile științei în diferite domenii, ca cel al geologiei, al biologiei, care ar fi în legătură cu declarațiile biblice și aplică subiectelor biblice metodele științei pozitive. Progresele științei sunt imense, din punct de vedere al aprecierii omenești, și de necontestat în ceea ce privește competența ei, adică studiul faptelor bine stabilite; dar ele sunt la originea celor mai mari rătăcirii când, ieșind din limitele date lor, oamenii „s-au dedat la gânduri (raționamente) deșarte” (Romani 1.21). Pretențiile celor ce susțin „știința pe nedrept numită astfel” au fost dovedite cu totul greșite când au atacat adevărurile Scripturii. Ridicați de Dumnezeu, unii oameni tot atât de bine pregătiți în cunoștințele de care făceau caz vrăjmașii Evangheliei, au arătat inexactitatea afirmațiilor lor și greșeala criticilor lor cu privire la Cuvântul lui Dumnezeu.

Este dureros să vezi pe adversarii adevărului biblic trăgând de partea lor pe mulți și chiar pe unii dintre căpeteniile religioase ale creștinătății. Dacă aceștia ar fi fost sinceri, nu s-ar fi întristat ei când vedeau că se atinge clădirea în care se încredeau sufletele simple pe care pretindeau că le conduc, în loc să dea mâna cu lucrarea aceasta distructivă?

Am menționat deja înalta critică de la începutul secolului al XIX-lea, când comentarea biblică s-a transformat în raționalism plin de necredință, tratând Scriptura ca o producție cu totul omenească și negându-i inspirația. Teoriile dăunătoare, departe de a prezenta stabilitatea potrivită „lucrurilor adevărate”, n-au încetat să se lupte unele cu altele. Raționalismul german a avut cel mai mare rol. Teza „documentului” imaginat de Eichhorn (mort în 1827) și susținută împreună cu el de Paulus, pentru a explica în mod natural minunile, a fost înlocuită de cea a „adaosului” lui De Wette (1780-1849) a ridicat în slăvi interpretarea mistică a Vechiului Testament, teză pe care David Strauss (1808-1874) a aplicat-o Noului Testament: „Viața lui Isus” apărută în 1835 este lucrarea cea mai însemnată a exegeților necredincioși din secolul al XIX-lea. Teoria lui De Wette n-a întârziat să fie înlocuită cu „ipoteza cristalizării” a lui Ewald (1803-1873) și a lui Hupfield, răsturnată apoi de un altul, care a fost primit cel puțin în Anglia, „planul” lui Kuenen, un olandez, și Welhausem (Istoria lui Israel, 1874). Combătută de școala lui Maurice Vernes, ea și-a pierdut repede faima, în timp ce un alt savant, Konig, protestează împotriva interpretării Scripturii ebraice dată de Welhausen.

Raționalismul a fost introdus în Anglia de Dr. Colenso (mort în 1883), ale cărui critici subversive asupra Pentateuhului și a cărții lui Iosua au ridicat o vie împotrivire. În Franța, unde a avut mereu adepți, el a influențat pe Ernest Renan (Viața lui Isus, 1863); și tocmai în Franța, mișcările religioase moderniste și-au făcut apariția în biserica romană, prin părintele Tyrrell și abatele Alfred Loisy. Acesta, comentator renumit, profesor la Institutul catolic din Paris, din concluzie în concluzie a ajuns la cele mai rele tăgăduiri. Papa Pius al X-lea a reacționat în numele dogmelor și în 1907 a condamnat pe Loisy, care deja rupsesse orice legătură cu biserica; aceeași condamnare includea și pe unii filozofi catolici, ca Le Roy și Laberthouiniere.

Așa cum făcuse aproape cu jumătate de secol mai devreme înaintașul său Pius al IX-lea cu privire la liberalism (modernismul epocii) în celebra enciclopică Quanta Cura și prin Syllabus (1864), Pius al X-lea a condamnat de asemenea în 1910 „modernismul social” al lui Marc Sangnier, modernism apropiat de cel intelectual: scopul lui era să reducă creștinismul la unele acțiuni pământești, îmbunătățirea soartei umanității, nu numai prin practicarea „binelui față de toți oamenii”, care este o datorie a oricărui creștin, ci printr-o acțiune politică și socială în lume. Aceasta, din nefericire, arăta necunoașterea ruinei morale a omului, necunoașterea faptului că nevoia lui primordială este cea a unui Mântuitor; însemna să abată Biserica de la chemarea ei cerească.

Modernismul, zdrobit în manifestările lui exterioare, a rămas totuși în mediile catolice și protestante, conducând puțin câte puțin la o decreștinizare care se va generaliza, ajungând la apostazie.

Dintre toate doctrinele care au contribuit să abată urechile de la adevăr pentru a le îndrepta spre fabule (2 Timotei 4.4) și cărora conducătorii religioși le-au dat atenția, cea mai eficientă a fost teoria evoluției. Lucrările lui C. Darwin: „Originea speciilor” (1859) și mai târziu „Ascendența Omului” au avut o mare influență. Concepțiile lui au fascinat lumea științifică și, răspândite prin tipărituri, au devenit pentru mulțime tot atât de nediscutabile ca legea gravitației. Pentru adevărații savanți ele nu depășesc domeniul ipotezei: sunt admise din lipsa unei alte explicații. Deși autorul se apăra de o astfel de învinuire, totuși darwinismul atacă desigur pe Dumnezeu Creatorul. Necredința declarată a început să

domine. Haeckel, ateu înverșunat, a declarat că Darwin „a dat o Anti-Geneză și a câștigat o victorie strălucită față de istorisirile mitice demodate ale Genezei.” Vrăjmașul încerca în mod evident să discrediteze revelația divină și să zguduie credința celor sfinți. Astăzi lumea savantă privește cu nepăsare la darwinism, față de care necredința aduce alte speculații: în lupta neîncetată dintre adevăr și eroare, o minciună înlocuiește alta, până ce paharul nelegiurii va da peste margini și Dumnezeu va interveni, așa cum va face, pentru ca gloria Sa să strălucească.

Aluatul raționalist a invadat toate organizațiile religioase ale creștinătății. Un pastor englez neconformist scria: „Biserica națională liberă a Marii Britanii, fiind de acord cu declarațiile doctorului G., președintele ei, nu mai poate fi socotită ca o mișcare evanghelică; ea este astăzi o grupare de slujitori ai bisericii, al căror scop deschis este de a ignora și de a tăgădui adevărurile fundamentale ale credinței creștine.” Această afirmație gravă s-ar putea aplica celor mai multe dintre bisericile protestante, judecând după numeroasele declarații ale reprezentanților lor cei mai autorizați. Raționalismul a luat, în cea mai mare parte din ele, un caracter de dispreț nerușinat față de Cuvântul lui Dumnezeu.

Chiar și câmpul de misiune a fost contaminat. Lucrarea atât de prețioasă pentru toți cei care aveau pe inimă mântuirea sufletelor cufundate în întunericul păgânismului s-a corupt în mâinile oamenilor. Au trebuit să se formeze unele ligi biblice pentru a combate, în unele câmpuri misionare din India și din China, nu sistemele mincinoase păgâne, ci rătăcirile modernismului zis creștin. În multe cazuri comitetele conducătoare, ele însele infectate de același microb, nu puteau sau nu voiau să intervină. Societatea misionară a bisericii anglicane, de exemplu, care fusese întemeiată de oameni care au suferit moartea pentru credința lor, a văzut pe urmașii lor tăgăduind adevărul și refuzând să primească învățăturile lui Hristos. Cei care n-au vrut să-i urmeze pe calea aceasta de apostazie, au creat Societatea misionară biblică a bisericii anglicane, în întregime pe baza credinței în Cuvântul lui Dumnezeu. Este un spectacol trist dat astăzi, într-un mod general, de bisericile ieșite din Reformă.

În felul acesta se pregătește apostazia finală a întregii creștinătăți de nume. Creștinătatea în întregime va ajunge la sfârșitul timpului răbdării lui Dumnezeu. Ea a refuzat lumina pe care Dumnezeu a răspândit-o din belșug în secolul trecut; ea va avea ca sfârșit noaptea veșnică.

Secte

Un alt aspect al creștinătății acesteia este înmulțirea sectelor, pe care epoca noastră le-a văzut născându-se și prosperând, foarte diferite în importanță, în învățătură și în manifestări. S-a putut defini ca sectă „orice colectivitate religioasă întemeiată pe un alt principiu decât cel al unității trupului lui Hristos.” Dar printre ele simt sisteme de minciună care, deși fac caz de texte sau expresii împrumutate din Biblie, pun în locul Evangheliei produse ale imaginației omenești și duc sufletele orbite în apostazie. Nu se pot numi decât „secte de pierzare”, sistemele acestea care întind tot mai mult mreje diabolice asupra lumii religioase. Așa este cu știința creștină, mormonismul (sfinții zilelor din urmă), adventismul zilei a șaptea, aurora mileniului și cele ieșite dintre ele, printre care martorii lui Iehova.

Erori grave de demult, ca anihilismul, condiționalismul, universalismul, revin și se răspândesc. Spiritismul face progrese mari în toate țările. El pretinde că pune pe adepții săi în legătură cu duhurile celor morți; în realitate sunt demonii, care vin și pun astfel stăpânire pe cei care au lepădat adevărul Evangheliei și pregătesc creștinătatea decăzută să primească pe „omul păcatului” (2 Tesaloniceni 2.3).

Mulți adevărați copii ai lui Dumnezeu se lasă înșelați de mișcarea zisă de „sfințire”, inaugurată de predicile lui Pearsall Smith (1870), care pretindea să stingă o stare de perfecțiune morală caracterizată prin absența păcatului în cel credincios, îndemnul stăruitoare ale Cuvântului lui Dumnezeu la veghere, din cauza prezenței păcatului în firea noastră atât timp cât trăim în trup, arată falsitatea sistemului acestuia.

În sfârșit, din toate părțile se văd apărând oameni care spun că au darul de a vorbi în limbi și de a vindeca prin punerea mâinilor. Aceasta ar fi, spun ei, o întoarcere la minunile de la Cincizecime. De aici este dat numele de pentecostalism unei mișcări născute din Trezirea din Țara Galilor la începutul secolului, care s-a tot mărit și prezintă de altfel tendințe diferite. Oricât de sinceri și de zeloși pentru Evanghelie ar fi mulți dintre copiii lui Dumnezeu care se atașază mișcării acesteia, alături de ei sunt elemente dubioase, iar excesul și manifestările spectaculoase ale persoanelor exaltate (ședințe publice de vindecare ,etc) au făcut deseori mai mult rău decât bine cauzei Evangheliei. Ei țin punctele fundamentale ale acesteia, totuși multe din afirmațiile lor doctrinare nu suportă lumina Noului Testament.

Să nu fim surprinși de atâtea activități ale erorii în casa lui Dumnezeu. Dimpotrivă, astfel de constatări nu ar face decât să confirme, dacă ar fi nevoie, Cuvântul care spune că „oamenii răi și înșelători vor merge din rău în mai rău, ducând în rătăcire pe alții și fiind duși și ei în rătăcire” (2 Timotei 3,13). Să veghem și „cel căruia i se pare că stă în picioare, să ia seama să nu cadă” (1 Corinteni 10.12).

Câteva raze de lumină

În mijlocul întunericului tot mai mare care caracterizează sfârșitul istoriei Bisericii, să privim încă o dată firul de argint al harului, a cărui linie am putut-o deja urmări și care va continua neschimbată până la sfârșit. Este mângâietor lucru să-ți mai întorci puțin privirea de la lucrarea nimicitoare a spiritului omenesc înșelat de adversar, pentru a ți le îndrepta spre activitatea binecuvântată a dragostei lui Dumnezeu, care nu încetează să facă minuni în timpul răbdării Sale. Desigur, nu poate fi vorba decât de câteva priviri generale, ici și colo, asupra acestor raze luminoase, pentru perioada de la trezirea din cea dintâi jumătate a secolului al XIX-lea, până după războiul din 1914-1918.

Misiunile

Lucrarea misiunilor, îndeosebi în țările păgâne, trebuie să atragă atenția. Numeroase societăți misionare au apărut în secolul al XIX-lea, cea mai mare parte în prima jumătate. Biserica moravă, de care ne-am ocupat mai înainte, s-a distins în domeniul acesta.

Un mare număr de misionari, călătorind în dependență de Dumnezeu, au urmat pașii lui A. N. Groves, care se consacră acestei lucrări și petecuse mai mulți ani în lucrarea din India. Amintim de asemenea numele lui Martyn, al lui William Carey tot în India, al lui Adoniram Judson în Birmania, al lui Robert Moffat și al lui David Livingstone care au lucrat cu o stăruință admirabilă în sudul Africii, al lui Francois Coillard în Zambezi, al misionarilor din Madagascar; al lui John Paton care a fost supranumit „apostolul Noilor Hebride”; al lui Alex Mackay; al lui Hudson Taylor (1832-1905), întemeietorul Misiunii din Interiorul Chinei, care a făcut să vină un număr mare de lucrători în acest câmp larg de lucru; al

lui Ch. Studd etc. Toți erau oameni deosebiți prin evlavie lor, prin darurile lor, prin energia lor și consacrarea în întregime în lucrarea Stăpânului. Despre mulți dintre ei se poate spune că, deși morți, ei vorbesc încă și că „faptele lor îi urmează.”

În Rusia

Pe continentul european, niște credincioși devotați au dus Evanghelia celor dezmoșteniți, îndeosebi în Rusia. Un creștin englez distins, lordul Radstock, a petrecut mult timp pe acolo și predica lui a fost spre binecuvântarea multora, îndeosebi la Petrograd. În înalta societate, ca și printre cei modești, Duhul lui Dumnezeu lucra cu putere, mai ales după 1874 și a adus la cunoașterea harului divin, între alții, pe colonelul Paschkevitch din garda imperială, pe contele Bobrinskiy, fost ministru, și pe contele Korff. Devenind creștini modești, ei au dus Evanghelia în diferitele locuri unde ușa le era deschisă, în așa fel încât binecuvântarea se întindea până departe în țara aceasta plină de întuneric. Dar vrăjmașul veghea. Când Pobiedonostzev, un mare împotrivitor al lucrării care se năștea, a devenit procuror al Sfântului Sinod, a persecutat cu înverșunare pe martorii Domnului. El poate fi considerat ca unul din marile instrumente de care Satan s-a servit de-a lungul secolelor pentru a stinge flacăra adevărului. S-a putut spune că, în timpul celor douăzeci și cinci de ani ai activității lui, el a făcut tot atât de mult rău adevărului, ca cea mai mare parte din împărății romani din primele secole.

Cei dintre aristocrați care au mărturisit pe Hristos au fost exilați; dar Dumnezeu Și-a continuat lucrarea de har printre țărani ruși cărora li s-a dat numele de stundiști (de la cuvântul german Stunde, „oră”, referire la timpul în care se adunau). Mișcarea a început printre coloniștii germani, apoi s-a răspândit printre moșierii (țăranii) ruși, cărora Alexandru al II-lea le acorda o anumită măsură de libertate, care le-a fost retrasă de fiul său, care i-a urmat, după asasinatul tatălui său. Izgoniți în Siberia, înțemnițați, torturați, ei au mers pe urmele aceluia „nor mare” de martori care, în timpurile de altădată, n-au vrut să primească eliberarea, „ca să dobândească o înviere mai bună” (Evrei 11.35-39).

Cu toate eforturile vrăjmașului, lucrarea Duhului lui Dumnezeu a continuat în Rusia. Mii de suflete au fost aduse la cunoaștința Domnului și sute de adunări de credincioși simpli s-au format în afara bisericii oficiale. Ei nu aveau decât o cunoaștere imperfectă a adevărilor Cuvântului lui Dumnezeu cu privire la strângerea laolaltă în jurul Domnului a celor care au crezut, dar dragostea lor, credința lor, zelul lor erau remarcabile. Timp de câțiva ani, creștini devotați din alte țări, ca doctorul Baedeker, au obținut de la guvernul imperial autorizația să răspândească Biblia în Rusia. Ei au mers prin toată țara, în toate direcțiile și, cu ajutorul Societății britanice și străine, au răspândit din belșug Sfânta Carte. Acesta a fost desigur mijlocul pe care Dumnezeu l-a folosit pentru a face să încol-țească lucrarea Sa de har în mii de suflete.

Când a avut loc revoluția, libertatea de conștiință fiind proclamată începând din martie 1917, lucrarea s-a răspândit în mod minunat în țara aceasta atât de întinsă. Dar puterea ateistă care s-a stabilit nu putea decât să se ridice împotriva a tot ceea ce poartă numele lui Hristos. „Voi sunteți cinci milioane”, spunea într-o zi unul dintre acești conducători, unui creștin evanghelic rus, „sunteți prea numeroși. Voi constituiți pentru noi un pericol pe care îl vom înlătura.”

După 1928 a început o persecuție sălbatică împotriva celor mai mulți dintre cei care purtau numele de creștini, care au fost duși în Siberia. Deportarea de populații întregi, masacre, torturi, nimic n-a fost cruțat ca să facă să dispară din țara aceasta lumina creștinismului. Știm totuși că puterea îngrozitoare a lui Satan este sub controlul suveran al Stăpânului universului și că în curând Dumnezeul păcii va zdrobi pe Satan sub picioarele noastre. Până atunci, atât timp cât încă mai este ziua răbdării Sale, El continuă, în ciuda tuturor piedicilor, lucrarea Sa de har în multe inimi. Cei credincioși, în mare număr, se adunau în locuri izolate, în peșteri și în alte refugii tănuite, pentru a se zidi și a se încuraja unii pe alții prin rugăciune și prin citirea Cuvântului. Ei au cunoscut prin experiență ceea ce au întâlnit înainte de ei martorii credincioși despre care citim că „au suferit batjocuri și biciuiri, lanțuri și închisoare... au pribegit îmbrăcați cu cojoace și în piei de capră, lipsiți de toate, prizoniți, primiți rău, ei, de care lumea nu era vrednică” (Evrei 11.36-38).

Treziri

În 1856, câțiva creștini întristați de indiferența care domnea în jurul lor în America și, în general, în toată creștinătatea, s-au învoit să se adune în fiecare zi, la amiază, într-o cameră modestă din New York, pentru a se ruga și a cere lui Dumnezeu cu stăruință să lucreze în inimi. În curând alții li s-au alăturat și, ca un foc pe câmpia deschisă, mișcarea s-a întins în tot orașul, iar locurile de adunare au fost umplute de persoane dintre care multe cereau rugăciunile adunării pentru cei care doreau foarte mult să se întoarcă la Dumnezeu.

A fost un răspuns divin la această mijlocire generală. Peste tot, pe uscat și pe mare, Duhul lui Dumnezeu își făcea lucrarea și a fost bucurie în cer pentru un mare număr de păcătoși care au venit la pocăință. Unii marinari care erau pe ocean, pentru care mamele lor neliniștite ceruseră mijlocirile celor care se adunau la ora aceasta neobișnuită, au făcut cunoscut că, în mod tainic cuprinși de puterea Duhului lui Dumnezeu, au fost aduși în situația că și-au mărturisit păcatele și au cunoscut mântuirea prin credință în Mântuitorul pe care mult timp îl respinseseră.

Una din roadele acestei lucrări de rugăciune și de mijlocire a fost trezirea deosebită care a avut loc în nordul Irlandei, apoi în Anglia în 1859, de care mulți dintre copiii lui Dumnezeu își aminteau ca timpul întoarcerii lor la Dumnezeu. Sute de persoane erau cuprinse cu atâta putere de lucrarea Duhului lui Dumnezeu, încât cădeau la pământ, înmărmuriți, până ce aflau eliberarea prin credință în Fiul lui Dumnezeu care a murit și a înviat. În multe părți, locașurile de plăcere erau atât de mult părăsite, încât proprietarii lor au trebuit să le închidă. Dar când a venit încercarea, multe flori n-au dat roadă și răul s-a arătat cu mai multă violență ca altădată. Totuși persoane foarte nume-roase au trecut de la moarte la viață și au putut binecuvânta pe Acela care i-a adus, în aceste zile binecuvântate, la cunoașterea dragostei Sale.

Lucrarea aceasta puternică a pregătit terenul în Anglia pentru binecuvântarea pe care El a răspândit-o în țara aceasta, începând din 1873, prin vizita celor doi evangheliști americani, Moody și Sankey. Cu toate că Evanghelia predicată de acești doi slujitori ai lui Dumnezeu era incompletă, este fapt sigur că mii de suflete au fost mântuite prin lucrarea lor. Împreună, ei au vestit Evanghelia cu o putere rară unor mulțimi imense, în America și în Anglia, producând peste tot un mare interes pentru Cuvântul lui Dumnezeu. Pentru că ei n-au ieșit cu totul afară din tabără pentru a purta batjocorirea pentru Hristos, n-au știut din nefericire să conducă în locul acesta de binecuvântare pe cei pe care Domnul îi aducea la El prin ei.

Și alte țări din Europa au fost cercetate de binecuvântarea de sus în aceeași perioadă. Căderea imperiului în Franța în 1870 a deschis ușa mare Evangheliei în țara aceasta. Chiar înaintea acestei date, unii slujitori ai lui Dumnezeu au lucrat aici cu binecuvântare, în diferite locuri,

predicând vestea cea bună, încât treziri adevărate au avut loc, de exemplu în Drome în 1852-1856, în Gard în 1858-1860. Dar, odată cu instaurarea Republicii, multe orașe catolice au fost evanghelizate ca nicio-dată până atunci. Doctorul Mac All a întemeiat la Paris și în alte locuri o misiune care, cu ajutorul unor oameni devotați, printre care R. Saillens, s-a dezvoltat în multe centre de întuneric și de necredință și a fost binecuvântată pentru multe suflete.

Printre trezirile cele mai însemnate mai aproape de epoca noastră se vorbește de cea din 1904, din Țara Galilor, care fusese din plin binecuvântată în 1804 și în 1859.

Este o dovadă izbitoare a suveranității căilor harului lui Dumnezeu în ce privește alegerea uneltelor de care S-a folosit. Aceștia erau oameni simpli și aparent cel mai puțin pregătiți pentru lucrarea aceasta.

Evan Roberts, un tânăr miner, cunoscut pentru atașamentul lui de Cuvânt și pentru evlavia lui, avea obiceiul de a petrece ore întregi în rugăciune și în părțasia în singurătate cu Dum-nezeu, dar nimic nu prevestea că acest modest muncitor, fără multă educație, ar putea fi folosit pentru a trezi mulțimi ador-mite în somnul morții. Lucrarea Duhului lui Dumnezeu a înce-put în jurul locuinței lui și s-a răspândit în toată țara; mii de suflete au mărturisit că au primit mântuirea prin credința în Domnul Isus Hristos. A fost, ca totdeauna, o mare triere; totuși, o cercetare atentă a câmpului acestuia în care Duhul lui Dumnezeu a lucrat, dovedește oricărui observator serios realitatea vieții divine.

Binecuvântări bogate s-au răspândit apoi asupra insulei Anglesea, apoi asupra orașului Liverpool. Evan Roberts vorbea cu putere unei adunări de zece mii de persoane și oamenii își mai aminteau cu emoție de predica lui despre „Numele lui Isus”. O mare dependență de Duhul lui Dumnezeu și un duh de rugăciune intensă îl caracterizau pe el și pe cei care lucrau împreună cu el. Veșnicia va arăta minunile pe care Dumnezeu le-a făcut în timpul acesta de trezire.

În Spania, unde libertatea religioasă pentru necatolici a fost restrânsă chiar după Consituția relativ liberală din 1871, Evanghelia a continuat să se răspândească în secolul al XX-lea. Revoluția spaniolă din 1936 și cumplitul război civil care a urmat au făcut ca situația credincioșilor din țara aceasta să fie foarte grea, îndeosebi în Catalonia. Este adevărat că poporul, pradă unei adevărate crize de decreștinizare, s-a ridicat împotriva bisericilor și a preoților și a cruțat oarecum pe „evangelici”. Dar regimul care s-a stabilit după înfrângerea partidului revoluționar a adus acestora piedici și greutăți în strângerile laolaltă, în mărturia lor, în evanghelizare, ca și în viața de toate zilele, în căsătorii, înmormântări etc.

În Portugalia s-a dezvoltat o lucrarea frumoasă de evanghelizare cu ocazia Trezirii, datorită Societății biblice britanice, cu rezultate însemnate mai întâi în insula Madera, prin doctorul Kalley, apoi chiar în Portugalia, prin De Veira. Ei i s-au împotrivit persecuții deosebite în 1846, în 1886 și în 1901. Dar din nou Evanghelia a găsit porți larg deschise în secolul XX și s-a răspândit din belșug.

În Italia, Dumnezeu a deschis de asemenea ușa Evangheliei în secolul din urmă. Am vorbit mai înainte de un creștin ales, contele Guicciardini (1808-1870), care a lucrat cu zel ca să aducă la cunoștință mesajul glorios care îi adusesese pacea și mântuirea. La începutul trezirii, care a avut loc după cea din Elveția și din alte țări, Biblia avea o putere deosebită și multe suflete au fost aduse la credință.

Lucrătorii Domnului care fac cunoscut astăzi vestea cea bună, constată că altădată întoarcerile la Dumnezeu erau mai nume-roase și lucrarea mai profundă ca acum, cu toată libertatea mai mare și ușa mai larg deschisă. Evoluția firească a țărilor catolice romane se face spre necredință. Și este mai greu de câștigat pentru Hristos un necredincios care a abandonat catolicismul, decât unul evlavios, însuflețit în general de temerea de Dumnezeu și de o oarecare cunoștință a adevărilor fundamentale ale creștinismului.

Misiunea din interiorul Chinei

Ultima vizită a lui Moody și Sankey în 1883 a avut o influență durabilă asupra dezvoltării misiunilor în țările păgâne, datorită interesului pe care ea l-a creat în universitățile din Anglia și îndeosebi la Cambridge. Mulți studenți, întorși la Dumnezeu, s-au consacrat lucrării acesteia. Un număr mare dintre ei au părăsit un viitor frumos pământesc și au intrat în lucrarea Misiunii din interiorul Chinei, întemeiată în 1865 de doctorul Hudson Taylor, el însuși misionar în această țară. Până atunci, lucrarea de evanghelizare se mărginea la porturile de la mare deschise străinilor și la provinciile din apropierea oceanului. Hudson Taylor făcuse, este adevărat, împreună cu un colabo-rator devotat, W. Burns, câteva vizite periculoase în interiorul țării. El a înțeles că trebuia un efort mai mare și a întemeiat Misiunea din interiorul Chinei, bazându-se pe puterea lui Dumnezeu.

La începutul ei, în 1865, cinci misionari au răspuns acestei chemări. În 1875, societatea număra cincizeci și unu lucrători, În 1885, șapte studenți de la Cambridge, după ce s-au întors la Dumnezeu, au plecat spre China, după ce au ținut în toată țara adunări de rămas bun care au avut ca rezultat întoarcerea multora la Dumnezeu și au servit ca punct de plecare pentru viața de misiune. Unul dintre acești șapte tineri lucrători ai lui Dumnezeu a condus apoi mult timp Misiunea. Un altul, Charles T. Studd, a întemeiat o misiune în centrul Africii. Prin 1930 se numărau peste șase mii cinci sute misionari în China, fără a socoti pe cei care lucrau fără a fi atașați de vreo societate. Se vestea Evanghelia în fiecare dintre cele douăzeci și nouă de provincii.

Armata Mântuirii

O prezentare imparțială a mișcărilor religioase din epoca noastră nu poate să lase deoparte Armata Mântuirii. Întemeiată în 1878 de un pastor metodist foarte mult preocupat cu mântuirea sufletelor pierdute, W. Booth, ea s-a răspândit rapid, lucrând acum în 79 de țări și având mii de ofițeri și soldați. Deși formarea ei și metodele ei nu se potrivesc cu învățătura Bibliei, organizația aceasta religioasă grupează în mod sigur un mare număr de adevărați copii ai lui Dumnezeu, plini de dorința de a face cunoscut mesajul mântuirii în masele cufundate în întuneric și de a ajuta pe dezmoșteniții acestui pământ. Datorită lor, un mare număr de oameni lipsiți de orice, dintre cei fără căpătâi din marile orașe în lumea întreagă, creștinizată sau păgână, intră în legătură cu adevărurile Evangheliei, mai mult sau mai puțin prezentate. Nenumăratele organizații filantropice ale Armatei Mântuirii au pregătit multe suflete să audă mesajul Evangheliei.

Lucrarea fiecăruia va fi dată pe față în ziua cea mare a răsplătirilor și va fi încercată prin foc. Creștinătatea se carac-terizează astăzi prin spiritul ei de nesupunere față de Cuvânt și, în această privință, Armata Mântuirii ne dă o priveliște tristă. Cum se îndreptățește cu Scriptura

locul de autoritate administrativă și executivă dat femeilor, înlocuirea ritualului de inițiere al botezului printr-un „serviciu de consacrare” și cel al cinei Domnului printr-o „reuniune pentru sfințire”?

Lucrări diverse

Printre lucrările de evanghelizare din secolul trecut, mențio-năm pe cea a unui slujitor remarcabil al lui Dumnezeu, Charles Spurgeon. La vârsta de douăzeci de ani, în 1854, el a început să predice Evanghelia la Londra. Întors la Dumnezeu din tinerețe, el mărturisise în adunări publice numele Domnului, de la vârsta de șaisprezece ani. Patru ani mai târziu, în 1858, a fost chemat să prezinte adevărul înaintea unei mulțimi de douăzeci de mii de persoane adunate în Palatul de Cristal, de ziua postului național convocat cu ocazia marei revolte a unor locuitori din India. Cu ocazia aceasta, el a vorbit cu o astfel de putere încât discursul lui a avut un răsunet extraordinar în toată țara. Î 1861 s-a clădit pentru el o sală mare care putea să cuprindă șase mii de persoane. Timp de treizeci de ani, până la moartea lui în 1892, el a vestit mântuirea unor mulțimi care mereu se reînnoiau. Din toate părțile veneau oameni să asculte pe acest mare predicator, care până la sfârșit n-a pierdut nimic din prospețimea și din puterea lui.

Una din caracteristicile acestui din urmă veac, din punct de vedere al lucrării divine în această lume, a fost răspândirea tot mai mare a Sfintelor Scripturi, prin care lumina și binecuvân-tarea s-au răspândit până la cele mai îndepărtate colțuri ale pământului. Societatea Biblică Britanică și pentru străinătate, întemeiată în 1804, a fost o puternică unealtă în mâna lui Dumnezeu, pentru a pune Cuvântul Său la îndemâna a milioane de cititori.

În necredința sa, Voltaire spunea: „Într-o sută de ani, Biblia își va fi terminat istoria și nu se va mai găsi decât în muzee sau în podul vreunei case...” Care a fost răspunsul divin la această îndrăzneță afirmație, în cuvinte de batjocură? Societatea Biblică Britanică și pentru străinătate, ea singură a vândut în 1933 aproape 8 milioane exemplare ale Bibliei, întreagă sau parțială, ceea ce a făcut ca numărul Bibliilor și Noilor Testamente vândute numai de această societate în lumea întreagă să ajungă la 583 milioane, în 851 traduceri diferite.

Alte societăți importante, Societatea Biblică a Scoției, Societatea Biblică Trinitară etc, au răspândit de asemenea Cuvântul vieții în milioane de exemplare. În ciuda tuturor tăgăduirilor și criticilor făcute de necredință, Cartea Sfântă continuă să-și arate puterea, pentru că ea este Cuvântul viu și lucrător, mai tăietor decât o sabie cu două tăișuri. Minunile realizate doar prin simpla ei citire, însoțită de lucrarea Duhului Sfânt în inimi, vor fi o temă de laudă veșnică pentru locuitorii din locul sfânt. Casa în care Voltaire și-a rostit cuvintele nelegiuite arătate mai sus, a fost transformată în depozit de Biblii, cu mii de exemplare. Sfânta Scriptură își duce mesajul mântuitor în toate țările lumii. Dar cărțile lui Voltaire, în câte exemplare se vând? Câte apar pe an și în câte limbi au fost traduse?

În clădirea imensă a Societății Biblice din Londra, două mari hale conțin nu mai puțin de 2 milioane de exemplare. În fața unor astfel de bogății, te gândești la grăul adunat odinioară de Faraon în grânnarele lui în Egipt, prin grija lui Iosif. Acum, lumea înfometată are la dispoziție grânnarele umplute cu pâinea vieții, pâinea spirituală, din belșug. Să lăudăm pentru aceasta pe Domnul secerișului și să-l cerem să ușureze ajungerea ei la suflete doritoare de pace și de hrană prin care să capete mântuirea, înainte ca judecata să cadă asupra acestei lumi nelegiuite și apostate, care a lepădat acest Cuvânt veșnic! „Cerul și pământul vor trece — a zis Fiul lui Dumnezeu — dar cuvintele Mele nu vor trece” (Matei 24.35).

Orfelinele din Bristol, întemeiate de George Muller (1806- 1898) sunt un exemplu însemnat al credincioșiei lui Dumnezeu față de promisiunile Sale, făcute credinței care se bazează pe El, atât pentru nevoile vremelnice alor Săi, cât și pentru sufletele lor.

Mai mult de două milioane lire sterline au fost primite în o sută de ani, de creștinii care conduc aceste orfeline, ca răspuns la rugăciunile lor, fie pentru întreținerea miilor de orfani crescuți prin grija lor, fie pentru răspândirea Scripturilor și predicarea Evangheliei în diferite țări.

O altă lucrare de credință este aceea a doctorului Barnardo, care a deschis în 1866 un azil pentru copiii părăsiți pe gunoaiile Londrei. După ce le dădea o educație creștină, ale cărei roade să fie durabile și binecuvântate, cei mai mulți dintre tineri plecau în coloniile britanice, unde își câștigau în mod cinstit existența.

Un filantrop creștin, a cărui amintire ne este de asemenea spre binecuvântare, Conte de Shaftesbury, și-a dedicat viața în slujba Domnului și spre binele omenirii suferinde. Cei săraci, cei dezmoșteniți de această lume erau în mod deosebit în atenția grijii lui binefăcătoare. Creștin smerit, îi plăcea să lucreze printre aceia față de care se arăta simpatia deosebită a Domnului Isus, care „fiind bogat, S-a făcut sărac pentru noi, pentru ca, prin sărăcia Lui, noi să fim îmbogățiți.” În 1843, el s-a consacrat cu o mare dăruire și energie, lucrării școlilor de copii fără nici un câpătâi. De fapt, nu-l lăsa indiferent nici o nevoie și făcea tot ce putea pentru ca Evanghelia să pătrundă în locurile mizerabile ale marilor orașe și pentru a îmbunătăți condiția socială a acestora. Așa a fost el, până la sfârșitul lungii sale vieți.

Concluzie

Care este speranța Bisericii? Este oare stabilirea gradată și totală a unei stări de lucruri mai bune, a unui mileniu lumesc de pace și prosperitate, dar din care Moștenitorul de drept al Împărăției ar fi absent? Este oare întoarcerea la Dumnezeu a lumii sau chiar o „trezire generală”? Nici una din aceste perspective nu ne este pusă înaintea de Cuvântul neschimbat al lui Dumnezeu. Dimpotrivă, Cuvântul ne spune clar că paranteza de acum, care a început în ziua Cincizecimii, se va închide prin venirea glorioasă a Marelui, venire pe care Duhul Sfânt a reamintit-o bisericii adormite, acum mai bine de un secol. Numeroase miliarde de răscumpărați treziți din somul lor vor privi spre cer cu ardoarea credinței și cu speranța regăsită și la strigătul Marelui: „Eu vin curând”, ei vor răspunde: „Amin, vino, Doamne Isuse!”

Un adversar al marii mișcări de trezire care a avut loc acum mai bine de un secol, a îndrăznit să spună că cei care au luat parte la ea erau sub influența unei „iluzii”. Credința însăși, iluzie pentru cel necredincios, este pentru noi care credem „con-vingere cu privire la lucrurile care nu se văd.” Venirea din nou a Domnului și Mântuitorului nostru va împlini promisiunea pe care El a făcut-o: „Mă voi întoarce și vă voi lua cu Mine...” (Ioan 14.3). Să ne amintim de înștiințarea pe care ne-o dă Petru: „În zilele din urmă vor veni batjocoritori... și vor zice: „Unde este făgăduința venirii Lui?... Dar, preaiubiților, să nu uitați un lucru: pentru Domnul, o zi este ca o mie de ani și o mie de ani ca o zi” (2 Petru 3.3). Desigur, Domnul dorea ca Biserica să aștepte mereu venirea Lui; este oare o iluzie să realizezi această așteptare? Cel care dă mărturie despre aceste lucruri spune: „Da, Eu vin curând.” Amin, vino, Doamne Isuse!” (Apocalipsa 22.20).

În ce privește creștinătatea de nume, ea merge rapid spre momentul când Domnul o va lepăda. Ea se caracterizează mai ales prin înlăturarea autorității divine a Scripturilor; modernismul refuză să primească Scripturile, ca divin inspirate. El tăgăduiește căderea omului și judecata de la urmă a celor nepocăiți. Nesocotirea drepturilor lui Dumnezeu asupra creaturilor Lui și a dragostei Lui, arătată în darul Fiului Său, se generalizează. Teama de Dumnezeu, respectul datorat Creatorului de către creatură sunt din ce în ce mai rare. Astfel, neavând nici o frână care să-i îndepărteze de calea păcatului, oamenii se dedau cu totul la nepăsarea de a se lăsa pradă poftelor lor, sperând totuși să găsească în ele fericirea pe care au pierdut-o. Ei sunt „iubitori mai mult de plăceri decât iubitori de Dumnezeu" (2 Timotei 3.4).

Totuși în ciuda indiferenței și necredinței crescânde, Dumnezeu Își continuă lucrarea harului Său, prin Duhul și Cuvântul Său. Multe suflete aduse la cunoștința Domnului așteptă cu bucurie venirea Lui din nou. Fericirea nespusă a Casei Tatălui va fi în curând partea veșnică a celor răscumparați. „Seara vine plânsul, iar dimineața vine veselie" (Psalmul 30.5). Apoi, întreaga creație va fi eliberată de către Prințul Păcii, pentru a se bucura de „gloria copiilor lui Dumnezeu." „Și pe toate făpturile care sunt în cer, pe pământ, sub pământ, pe mare și tot ce se găsește în aceste locuri, le-am auzit zicând: „A Celui care stă pe Scaunul de domnie și a Mielului să fie binecuvântare, cinste, slavă și stăpânire în vecii vecilor" (Apocalipsa 5.13).

clickbible.org